

Ana Hatlarıyla Felsefe - VI
Mantık ve Felsefe
Ansiklopedisi

Hermann LOTZE

Çeviren
Mehmet Eren GEDİKLİ

FCR YAYIN LTD.

Genel Yayın No. | General Publication Number: 1917

FCR Sertifika No. | Certificate Number: 46550

ISNI: 0000 0004 4657 1968

ROR ID: ror.org/00zznvq98

Alt Marka | Imprint: Eskiyei

Yayın No | Publication Number: 415

Kitap Adı : Ana Hatlarıyla Felsefe - VI Mantık ve Felsefe Ansiklopedisi

Book Title : Outlines of Philosophy - VI Logic and Encyclopedia of Philosophy

ISBN : 978-625-8596-29-8

DOI : doi.org/10.70458/fcr.9786258596298

Yazar | Author: Hermann Lotze

Çeviren | Translator: Mehmet Eren Gedikli | orcid.org/0000-0002-6036-6683

Kurum | Institution: Milli Eğitim Bakanlığı

ROR ID: ror.org/00jga9g46

Yayın Türü: Kitap | Publication Type: Book - Çeviri

Yayın Dili: Türkçe | Language: Turkish

Ebat | Dimensions: 13,5 x 21 cm

Baskı Sayısı | Edition: 1

Sayfa Sayısı | Pages: 127 (x+117)

Yayın Tarihi | Publication Date: Nisan | April 2026

Yayın Yeri | Place of Publication: Ankara, Türkiye

Mizanpaj ve Kapak | Layout and Cover Design: FCR

Baskı ve Cilt | Printing and Binding: NY MATBAACILIK (Sertifika no: 50732)

Konu Kategorisi | Subject Categories

BIC: HPL - Mantık | Logic

BISAC: PHI011000 - Felsefe / Mantık | Philosophy / Logic

THEMA: QDTK - Mantık | Logic

LC Classification: BC - Mantık | Logic

DEWEY: 160 - Mantık | Logic

WoS Category: Felsefe | Philosophy

WoS Citation Topics Meso: Felsefe | Philosophy

WoS Citation Topics Micro: Mantık | Logic

Scopus Subject Areas: 1211 - Felsefe | Philosophy

Atıf Bilgisi | Cite as: Lotze, Hermann. *Ana Hatlarıyla Felsefe - VI Mantık ve Felsefe Ansiklopedisi*. çev. Mehmet Eren Gedikli. FCR Yayın Ltd.-Eskiyei, 2026.

© Tüm hakları saklıdır | All rights reserved: FCR YAYIN LTD.

Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1 06050

Altındağ-Ankara/TÜRKİYE • Tel: +90 (312) 310 08 60

www.fcr.com.tr • fcr@fcr.com.tr

Ana Hatlarıyla Felsefe - VI
Mantık ve Felsefe
Ansiklopedisi

Hermann LOTZE

Çeviren
Mehmet Eren GEDİKLİ

Ankara 2026

Yazar Hakkında | About the Author

Hermann LOTZE

(1817–1881), 19. yüzyıl Alman felsefesinin önde gelen isimlerinden biri olup, metafizik, mantık ve değer felsefesine yaptığı katkılarla tanınır. Leipzig Üniversitesi'nde hem tıp hem de felsefe eğitimi alan Lotze, bilimsel araştırma ile metafizik düşünümü uzlaştırmayı amaçlamıştır.

Lotze'nin felsefesi, doğanın mekanik bir anlayışı ile teleolojik ve değer temelli bir gerçeklik kavrayışını birleştirme çabasıyla karakterizedir. Ona göre gerçeklik yalnızca nedensel ilişkilerle açıklanamaz; aynı zamanda anlam ve değer boyutlarıyla birlikte kavranmalıdır. Bu yaklaşım, özellikle değer teorisine yaptığı vurgu aracılığıyla, daha sonraki Neo-Kantçı felsefenin gelişimini önemli ölçüde etkilemiştir.

Başlıca eserleri arasında *Microcosmus* (1856–1864), *Metaphysik* (1841) ve *Logik* (1874) yer alır. Lotze, kişilik, değer ve anlam kavramlarına yaptığı vurgu sayesinde, Hegel sonrası felsefe ile fenomenoloji ve analitik felsefenin bazı yönleri arasında köprü kuran bir geçiş figürü olarak sıklıkla değerlendirilir.

Hermann Lotze (1817–1881) was a prominent German philosopher of the nineteenth century, known for his contributions to metaphysics, logic, and the philosophy of value. Educated in both medicine and philosophy at the University of Leipzig, Lotze sought to reconcile scientific inquiry with metaphysical reflection.

His philosophy is characterized by an attempt to integrate a mechanistic understanding of nature with a teleological and value-oriented conception of reality. For Lotze, reality cannot be reduced to causal relations alone; it must also be understood in terms of meaning and value. This perspective significantly influenced the later development of Neo-Kantian philosophy, particularly in its emphasis on value theory. Among his major works are *Microcosmus* (1856–1864), *Metaphysik* (1841), and *Logik* (1874). Lotze is often regarded as a transitional figure who bridges post-Hegelian philosophy with later traditions, including phenomenology and aspects of analytic philosophy, through his emphasis on personality, value, and meaning.

Çeviren Hakkında | About the Translator

Dr. Mehmet Eren GEDİKLİ

1984 yılında Trabzon'da doğdu. Lisans eğitimini Gazi Üniversitesi Zihnin Engelliler Öğretmenliği'nde tamamladı (2007). Ardından Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Din Felsefesi alanında yüksek lisansını yaptı (2013). Bu süreçte özel eğitim kurumlarında öğretmenlik görevini sürdürürken aynı zamanda İstanbul Üniversitesi AUZEF Felsefe bölümünden mezun oldu (2016). Son olarak Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sistemik Felsefe ve Mantık Anabilim Dalı'ndan doktora derecesini aldı (2022). Doktora sürecinde, öğrenci değişim programında (Erasmus) bir yıl süreyle Almanya'da Tübingen Okulu'nun Platon yorumu üzerine çalışmalarda bulundu.

He was born in 1984 in Trabzon, Türkiye. He completed his undergraduate studies in Special Education Teaching for Individuals with Intellectual Disabilities at Gazi University in 2007. He then earned his master's degree in Philosophy of Religion from the Institute of Social Sciences at Necmettin Erbakan University in 2013. During this period, while continuing his work as a teacher in special education institutions, he also graduated from the Philosophy program at Istanbul University AUZEF in 2016.

Finally, he received his PhD from the Department of Systematic Philosophy and Logic at the Institute of Social Sciences, Ankara University, in 2022. During his doctoral studies, he spent one year in Germany as part of the Erasmus student exchange program, conducting research on the Tübingen School's interpretation of Plato.

Kitap Hakkında

Ana Hatlarıyla Felsefe - VI

Mantık ve Felsefe Ansiklopedisi

Bu eser, mantık ve felsefe alanlarını sistematik bir bütünlük içinde ele alarak düşünme süreçlerinin yapısını, ilkelerini ve işleyiş biçimlerini kapsamlı bir şekilde incelemektedir. Çalışmanın ilk bölümünde saf mantık çerçevesinde kavramların oluşumu, yargıların yapısı ve kıyas türleri analiz edilmekte; düşüncenin tasarımları nasıl düzenlediği, bağladığı ve anlamlandırdığı ortaya konulmaktadır. Mantık, yalnızca biçimsel bir araç olarak değil, aynı zamanda hakikate ulaşmanın zorunlu bir yöntemi olarak değerlendirilir. Bu bağlamda özdeşlik ve çelişmezlik ilkesi ile yeter sebep ilkesi, düşünmenin temel yasaları olarak temellendirilir.

Eserin ikinci kısmı olan uygulamalı mantıkta ise kavramların pratik kullanımı, kanıtın kurulumu ve keşif sürecindeki düşünme dinamikleri ele alınır. Bu bölüm, mantığın teorik düzeyden çıkarak bilimsel ve felsefi üretimde nasıl işlev kazandığını gösterir.

Felsefe ansiklopedisi kısmında ise teorik, pratik ve din felsefesi başlıkları altında felsefenin temel alanları sistematik biçimde sınıflandırılır. Böylece eser, hem mantığın iç yapısını hem de felsefi düşüncenin bütünlüğünü ortaya koyan kapsamlı bir başvuru kaynağı niteliği kazanır.

Anahtar Kelimeler: Mantık; Kavram; Yargı; Kıyas; Felsefe

About the Book

Outlines of Philosophy - VI

Logic and Encyclopedia of Philosophy

This work presents a systematic examination of logic and philosophy by analyzing the structure, principles, and functioning of human thought. In the first part, within the framework of pure logic, the formation of concepts, the structure of judgments, and types of syllogisms are explored. The study demonstrates how thought organizes, connects, and interprets representations. Logic is not treated merely as a formal instrument but as an essential method for attaining truth. In this context, the principles of identity, non-contradiction, and sufficient reason are established as the fundamental laws of thinking.

The second part, focusing on applied logic, addresses the practical use of concepts, the construction of proof, and the processes of discovery. This section highlights how logic operates beyond theoretical boundaries and becomes an effective tool in scientific and philosophical inquiry.

In the section titled philosophy encyclopedia, the main branches of philosophy—namely theoretical philosophy, practical philosophy, and philosophy of religion—are systematically classified. Thus, the work serves as a comprehensive reference that integrates the internal structure of logic with the broader framework of philosophical thought.

Keywords: Logic; Concept; Judgment; Syllogism; Philosophy

İÇİNDEKİLER

I. MANTIK	1
GİRİŞ	1
BİRİNCİ ANA BÖLÜM	
SAF MANTIK	5
BÖLÜM I	
KAVRAMLARIN OLUŞUMU	5
BÖLÜM II	
YARGILAR ÜZERİNE	15
A. Ön Açıklamalar ve Yargıların Geleneksel Sınıflandırması	15
B. Yargı Biçimlerinin Sistemi	19
C. Yargılardan Doğrudan Çıkarımlar	30
BÖLÜM III	
KIYASLAR ÜZERİNE	37
A. Aristotelesçi Şekiller	37
B. Hesaplama Biçimleri	49
C. Sistematik Biçimler	54
İKİNCİ ANA BÖLÜM	
UYGULAMALI MANTIK	61
BÖLÜM I	
KAVRAM BİÇİMLERİNİN UYGULANMASI	61
BÖLÜM II	
KANITIN ORTAYA KONULMASI ÜZERİNE	67
BÖLÜM III	
KEŞİFTE DÜŞÜNCE SÜRECİ	75
II. FELSEFE ANSİKLOPEDİSİ	
GİRİŞ	91
BİRİNCİ BÖLÜM	
TEORİK FELSEFE	97
İKİNCİ BÖLÜM	
PRATİK FELSEFE	111

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	
DİN FELSEFESİ	113
DİZİN	115